

ŠEIMOS IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO/SI PEDAGOGŲ BENDRADARBIAVIMAS UGDANT VAIKUS, TURINČIUS ELGESIO IR EMOCIJŲ SUTRIKIMŲ

Solveiga Grinaitė,

Edita Dulkinienė (vadovė)

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas:

Pramonė pr.22, Kaunas

E. puslapis:

<https://www.kaunokolegija.lt>

E. paštas:

edita.dulkiniene@go.kauko.lt

Telefono nr.:

+370 64511855

Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija

Tyrimo tikslas. Atskleisti šeimos ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų bendradarbiavimą ugdant vaikus, turinčius elgesio ir emocijų sutrikimų.

Reikšminiai žodžiai: elgesys, elgesio problemos, emocijos, priešmokyklinis ugdymas, sutrikimas

Tyrimo metodai. mokslinės literatūros analizė siekiant atskleisti šeimos ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų bendradarbiavimą ugdant vaikus, turinčius elgesio ir emocijų sutrikimų

Rezultatai ir / arba išvados. Elgesio ir emocijų sutrikimai yra heterogeniška grupė sutrikimų, pasireiškiančių ryškiu skirtumu nuo įprastų amžiaus, etinių bei kultūros normų. Elgesio ir emocijų sutrikimų rizikos veiksniai skirstomi į 5 pagrindinius kontekstus: biologinį, individualų, šeimos, socialinį bei kultūrinį. Neretai tėvai įvardija, jog pagrindinės priežastys išsivystyti šiems sutrikimams yra paveldimumas, genų įtaka, objektyvūs tėvai įvardija galimus prastus tėvystės įgūdžius, vaikų ir tėvų santykius, šeimos konfliktus. Pagrindiniai sunkumai tėvams auginant vaiką, turintį elgesio ir emocijų sutrikimų, yra atsiribojimas nuo socialinių veiksmų, tėvų laisvalaikio pasikeitimai, santykių tarp tėvų pasikeitimai, vaiko „nurašymas“ visuomenėje. Pedagogams sunkiausia yra tai, jog vaikai išveda iš pusiausvyros savo elgesiu, blaško aplinkinius, daro neigiamą įtaką kitiems, neleidžia susikaupti. Pagalba dirbant su vaiku, turinčiu elgesio ir emocijų sutrikimų, gali būti kaip tėvų valdymo mokymai, individuali terapija, šeimos terapija, socialinės arba mokyklos programos, profesionali parama, STEP programa ir kt. Pedagogams dirbant su vaiku, turinčiu elgesio ir emocijų sutrikimų, svarbu : bendradarbiauti su tėvais, naudinga sukurti rutiną, mokinti vaikus atpažinti emocijas, teikti vaikui aiškius nurodymus, naudoti vaizdinius elementus, stengtis sukurti gerą aplinką. Itin svarbu yra tėvų ir pedagogų bendravimas, kadangi tai yra vaiko socializacijos pagrindas. Pagrindinės bendradarbiavimo formos yra : individualus, kolektyvinis ir grupinis bendravimas.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Elgesio ir emocijų sutrikimai yra skaidomi į keletą rūšių, kas reiškia, kad kiekvienai rūšiai yra taikomi skirtingi darbo metodai bei priemonės. Tad, jei pedagogui tenka dirbti su grupe vaikų, kurioje gali būti kelių rūšių sutrikimus turintys vaikai, nebus galima pritaikyti vienodų metodų bei skirti visiems individualaus dėmesio. Esant tokiems vaikų elgesio ir emocijų sutrikimų mastams, svarbu išanalizuoti šių sutrikimų ypatumus, juos keliančius rizikos veiksnius, iššūkius pedagogams bei sunkumus tėvams auginant šiuos vaikus.